

ADOLAT

IJTIMOIY-SIYOSIY GAZETA

2022-YIL 1-APREL, JUMA

№ 13 (1381)

Ўзбекистон — Туркия:

СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНАДА КЕНГАЯДИ

Ўзбекистон ва Туркия азалдан тарихи ва маданияти ўзаро яқин бўлган мамлакатлардир. Шу билан бирга, икки мамлакат ўртасидаги сийосат, иқтисодиёт, савдо-сотиқ, транспорт, энергетика, қишлоқ хўжалиги, sanoat, маданият ва таълим каби соҳалардаги ҳамкорлик алоқалари йил сайин кенгайиб бормоқда. Айниқса, ушбу ҳамкорлик алоқалари сўнгги беш йилда стратегик шериклик даражасига кўтарилди. Бунда икки мамлакат раҳбарларининг мунтазамлик касб этаётган олиё даражадаги учрашувлари ҳамда самимий мулоқотларининг ўрни алоҳида аҳамият касб этади.

Жумладан, ўтган қисқа вақт ичида икки давлат раҳбарларининг беш мартаба ташрифлари амалга оширилди. Хусусан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2017 ва 2020 йилларда Туркияга расмий ташриф билан борган бўлса, Туркия Республикаси Президенти Режеп Таййип Эрдоган 2016, 2018 йиллар ҳамда 2022 йилнинг 29-30 март кунлари Ўзбекистонга ташрифини амалга оширди.

Бу галги ташриф доирасида икки мамлакат ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик, республикаларимиз парламентлари,

давлат идоралари, ишбилармон доиралари ва жамоатчилиги ўртасидаги алоқаларни янги bosқичга олиб чиқишга қаратилган учрашув ва мулоқотлар ўтказилди. Жумладан, Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Туркия Президенти Режеп Таййип Эрдоган иштирокида олиё даражадаги Стратегик ҳамкорлик Кенгашининг иккинчи йиғилиши бўлиб ўтди. Ушбу Кенгаш 2020 йилда Президент Шавкат Мирзиёевнинг Туркияга амалга оширган расмий ташрифи доирасида ташкил этилган эди.

Тошкентда бўлиб ўтган Кенгашнинг иккинчи йиғилишида кўп қиррали Ўзбекистон — Туркия ҳамкорлигини янада кенгайтиришга қаратилган имтиёзли савдо тўғрисидаги битим, Давлат чегаралари орқали товарлар ва транспорт воситаларининг ўтиши ҳақида олдиндан ахборот алмашиш тўғрисидаги баённома, меҳнат ва бандлик, суд экспертизаси ҳамда қурилиш соҳаларидаги англашув меморандумлари, Соғлиқни сақлаш вазирликлари ўртасида 2022-2023 йилларга мўлжалланган Ҳаракатлар режаси каби 9 та ҳужжат имзоланди.

Шунингдек, мулоқот жараёнида кейинги йилларда икки давлат ўртасидаги ўзаро товар айирбошлаш 2,5 баробарга ўсиб, 3,6 миллиард доллардан ошгани, қўшма корхоналар сони 5 баробарга кўпайиб, 2 мингдан ортиқни ташкил этаётгани, шунингдек, инвестициявий ҳамкорлик кўрсаткичлари 70 баробарга ўсгани эътироф этилди.

Муносабат

Баҳром АБДУХАЛИМОВ, Ўзбекистон Фанлар академияси вице-президенти, тарих фанлари доктори, профессор

БОБОЛАРИМИЗНИНГ ИЛМИЙ МЕРОСИ —

қардош халқни ҳам баҳраманд этмоқда

Марказий Осиё алломалари ўрта асрларда илм-фаннинг турли соҳаларига оид кўплаб муҳим асарлар битган. Бу асарлар ўзининг юксак илмий савияси ва қиймати билан жаҳон илм-фани ривожига катта таъсир кўрсатиб, башариёт таракқиётининг юқори bosқичи ҳисобланган ҳамда илмий адабиётларда Ренессанс деб эътироф этилган ижтимоий ҳодисани юзага келтирган. Юртимиз кутубхона ва қўлёзма фондларида сақланаётган 100 мингдан ортиқ нодир асарлар бунга ёрқин мисол бўла олади.

Айни кунларда аждодларимизнинг ушбу бетакрор тарихий ва маънавий меросини асраб-авайлаш ҳамда илмий истифодага киритиш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Жумладан, Президентимизнинг жорий йил 10 февралдаги “Қадимий ёзма манбаларни сақлаш ва тадқиқ этиш тизимини такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори мазкур масалалар ечимига йўналтирилгани билан алоҳида аҳамиятга эга.

Қарор юртимизда Шарқ қўлёзмаларини сақлаш, таъмирлаш, бойитиш ва муайян тизимга келтириш, араб ёзувидаги аллома ёдгорликлари, эпиграфика

намуналарини тадқиқ қилиш, уларни асл ҳолида ҳамда ўзбек ва хоржий тилларда илмий изоҳлар, таржималар билан нашр этиш, илмий муомалага киритиш ишларини тамоман янги bosқичга олиб чиқади. Шунингдек, меъёрий ҳужжатда юртимиздан етишиб чиққан алломаларнинг хоржий давлатларда сақланаётган асарларини излаб топиш ва каталогларини тузиш борасида янги вазифалар белгиланди.

Даврлар ўтиб, асрлар силсиласида юртимиз алломалари битган асарлар турли мамлакатларга олиб кетилган ва бузгунча сақлаб келинмоқда. Аллома боболаримизнинг кўплаб

асарлари сақланаётган шундай мамлакатлардан бири Туркия Республикасидир. Кейинги йилларда мазкур давлат билан ҳамкорликнинг истиқболли ривожланиш палласига қадам қўйилди. Хусусан, Президентимиз 2020 йили 20 февраль кuni Анкара шаҳрида Туркия Республикаси Президенти ҳузуридagi Халқ кутубхонасининг очилиш маросимида иштирок этиди. Давлатимиз раҳбари юртимизда сақланаётган Усмон Муҳафизнинг ўзбек таттовлари кўчирган нусхаси, Жалолиддин Румийнинг машҳур “Маънавий маънавий” ҳамда Абу Бакр Розийнинг “Қасалликлар тарихи” номли асарларининг ноб қўлёзмалари факсимиле нусхалари, “Алишер Навоий асарларининг Истанбул кутубхоналаридаги тасвирий нусхалари” номли китоб-альбом, XIII асрда яшаб ўтган турк шоири Юнус Эмро шеърларининг ўзбек тилига таржимаси жамланган “Улмас кўнгул” номли китобни янги кутубхонага туҳфа қилди.

Конференция

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАШ — ҚАДРИЯТ

Ҳар қандай ривожланган давлат ва жамиятда хотин-қизларнинг манфаатларини таъминлаш, уларнинг жамият ҳаётидаги ўрнини мустаҳкамлаш муҳим аҳамият касб этади. Зеро, юрт таракқиётига дахлдор барча ислохотлар ва уларни амалга ошириш жараёни, авваламбор, эртаимиз эгалари бўлган фарзандларимиз тарбиясига масъул бўлган оналаримизга, аёлларимизга бевосита боғлиқдир. Шу билан бирга мамлакатимиз мустақилликка эришган илк кунлариданоқ, юртимизда хотин-қизлар масалаларига алоҳида эътибор қаратилиб, уларнинг манфаатлари, орзу-умидлари давлат сиёсати даражасида бўлиб келмоқда.

Қувонарлиси, сўнгги йилларда Президентимизнинг ташаббуслари билан хотин-қизларимизнинг жамиятда тутган ўрни, ижтимоий-сиёсий ҳаётимиздаги фаоллик даражаси, қолаверса, эртанги кунимиз эгалари бўлмиш соғлом авлодни тарбиялаб, вояга етказишдаги ҳаётий вазифалари из-

чил белгиланиб, уларни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлашга қаратилган амалий ишларнинг қўламини ортиб бормоқда.

Аёлни эъзозлаш — шарқона маданиятимиз ва миллий қадриятларимизнинг эътирофга сазовор жиҳатларидан бири саналади.

ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТ

МУАММОЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛМОҚДА

Айни кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари ҳудудларда сайловчилар билан учрашиб, уларнинг яшаш шaroити, ўйланттириб келаётган муаммолари билан қизиқмоқда. Аниқланган муаммолар депутатларнинг ёрдами билан бирин-кетин ижобий ечимини топмоқда.

- 1 АПРЕЛДАН ҚАНДАЙ ЎЗГАРИШЛАР БЎЛАДИ? 4
- ЖИВОЛАНМАГАН ЖАҲЛ ОҚИБАТИ 4
- ИЛМ-ФАН ОЛАМИНИНГ БУЮК КАШШОФИ 5
- “ҲАЛОЛЛИК ВАҚЦИНАСИ” БИЛАН ЭМЛАНДИМИЗМИ? 6

Ўзбекистон — Туркия:

СТРАТЕГИК ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНАДА КЕНГАЯДИ

1 Ушбу кўрсаткичларни янада юқори босқичга олиб чиқиш учун ишга солинмаган имкониятлар кўплиги таъкидлаб ўтилди.

Шу билан бирга, ташрифнинг биринчи кунинда Туркиянинг "Сengiz Enerji" компанияси томонидан Тошкент вилоятида амалга оширилган замонавий иссиқлик электр станциясини ишга тушириш ҳамда Сирдарё вилоятида ана шундай станция қурилишини бошлаш маросими бўлиб ўтди.

Тадбирда Президент Шавкат Мирзиёев лойиҳаларнинг аҳамиятига тўхталиб, ушбу мажмуалар Ўзбекистон ва Туркия ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик самараларининг ёрқин ифодаси эканини таъкидлади. Охириги бир йилнинг ўзига турк компаниялари Ўзбекистоннинг жадал ривожланаётган иқтисодиёти учун жуда муҳим бўлган 5 та йирик энергетика лойиҳаларини амалга оширгани алоҳида қайд этилди. Хусусан, ушбу станцияларнинг умумий қуввати бугунги лойиҳалар билан қўшиб ҳисоблаганда 1,4 минг мегаваттга етади.

Шунингдек, ташриф доирасида Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги билан Туркиянинг "Анадолу" агентлиги ўртасида ҳам ҳамкорлик битими имзоланди. Бундан қўзланган мақсад икки мамлакат халқларини

доимий равишда мамлакатлардаги улкан ўзгаришлар, биргаликда амалга оширилаётган лойиҳалар ҳамда бой маданий мерос билан яқиндан таништириб бориш имконини беради.

Жумладан, ташрифнинг иккинчи кунинда икки мамлакат раҳбарлари самимий мулоқотни давом эттириш мақсадида Хива шаҳрига жўнаб кетганлигининг ўзида ҳам катта маъно-мазмун мужассам. Ушбу ташриф доирасида икки қардош давлатлар раҳбарлари жаҳон цивилизацияси ва туркий халқлар маданияти ривожига бешик бўлган, дунё илм-фанига буюк мутафаккир ва олимларни етиштириб берган Хива шаҳрини зиёрат қилишди.

Хулоса қилиб айтганда, икки кунлик ташриф доирасида мамлакат раҳбарлари ўртасидаги ҳар бир учрашув ва мулоқотларда келгусида тарихи ва маданияти муштарак бўлган икки халқ ўртасида дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга қаратилган муҳим келишув ва натижаларга эришилди.

Махфират ХУШВАҚТОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги
"Адолат" СДП фракцияси аъзоси

Шартномалар тузилди, НАВБАТ ИШГА

Тошкент педиатрия тиббиёт институтида Тошкент шаҳар ҳокимлиги, Тошкент шаҳар прокуратураси, Тошкент шаҳар халқ таълими бош бошқармаси ҳамда Тошкент шаҳар Бандлик бош бошқармаси билан ҳамкорликда «Талабалар ярмаркаси – талабалар учун танлов имконияти» номли меҳнат ярмаркаси ташкил этилди.

Мақсуд меҳнат ярмаркасида Тошкент шаҳрининг Юнусобод туманидаги 30 дан зиёд – Тошкент педиатрия тиббиёт институти ва унинг клиникаси, 7-сон шаҳар клиник шифохонаси, 1-сон болалар шаҳар клиник шифохонаси, 8 та оилавий ва 1 та марказий кўп тармоқли поликлиникалар, шаҳар нефрология шифохонаси, хусу-

сий дорихона ва клиникалар, илмий грантлар эгаси бўлган иш берувчи корхона, ташкилот ва муассасалар жалб этилган бўлиб, тадбирда иштирок этаётган корхона ва ташкилотлар ўзларидаги мавжуд бўлган 300 га яқин бўш (вакант) иш ўринлари ва корхона фаолияти тўғрисидаги тарқатма материаллар билан иштирок этди.

Ярмаркада институтнинг 300 дан ортиқ ишлашга эҳтиёжи бор талаба ёшлари иштирок этди. Улар ўзларига мос бўлган иш ўринлари билан танишилди.

Натижада ўзларига мақбул келадиган иш қидириб, келгусида ўз касблари ва мутахассисликлари бўйича иш ўрнига эга бўлиш мақсадида меҳнат ярмаркасида иштирок этган ишлашга эҳтиёжи бор ва банд бўлмаган 100 дан зиёд талабаларга иш берувчилар томонидан вакансиялар тақдир этилди, ишга жойлаштирилари учун йўлланмалар берилди ва тиббиёт муассасалари билан шартномалар тузилди.

Бундан ташқари, меҳнат ярмаркасида иштирок этган 200 га яқин талаба ёшларга касб-хунарга ўқитиш имкониятлари, жамоат ишларига қатнашиш ишлари тўғрисида тегишли маълумотлар ва меъёрий ҳужжатлар бўйича тушунириш ҳамда ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

Ҳасанхўжа АБИДОВ,
Ёшлар парламенти аъзоси,
"Адолат" СДП
"Ёш адолатчилар"
каноти фаоли

ХОТИН-ҚИЗЛАРНИ ЭЪЗОЗЛАШ — ҚАДРИЯТ

1 Мақсуд беаҳа анъана қадим-қадимдан миллий давлатчилигимиз ва жамиятимизнинг ривожига сезиларли таъсир ўтказган муҳим омиллардан биридир.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг жорий йил 7 мартдаги "Оила ва хотин-қизларни тизимли қўллаб-қувватлашга доир ишларни янада жадаллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони, қолаверса, давлат раҳбари иштирокида 1 март санасидаги хотин-қизларни қўллаб-қувват-

лаш тизими ҳамда уларнинг жамиятдаги мавқеини янада мустаҳкамлаш масалалари бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишини айни даврда ушбу йўналишда амалга оширилаётган ишларга таҳлилий назар ташлаб, истиқболдаги вазифалар белгилаб олишга имконият яратди десак, муболага бўлмайд.

Ушбу муҳим фармон ҳамда давлат раҳбари иштирокидаги йиғилишда кўтарилган устувор ташаббусларнинг мазмун-моҳиятини кенг

жамоатчиликка етказиш мақсадида "Адолат" СДП Сиёсий Кенгаши Марказий аппаратининг мажлислар залида конференция ташкил этилди.

Конференциянинг гибридна шаклида (ҳам онлайн, ҳам офлайн) ташкил этилгани жаҳондаги Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутатлари, партия Сиёсий Кенгаши аъзолари, тизимдаги Марказий аппарат ҳамда ҳудудий кенгашлар ходимлари, "Аёллар қаноти" кенгаши раис-

лари, давлат мукофотига сазовор бўлган хотин-қизлар, ОАВ вакиллари ва республикамизнинг турли ҳудудларидан кўп-қисми хотин-қизлар иштирокини таъминлаб берди.

Конференцияда иштирокчилар томонидан бугунги кунда юртимизда хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг иқтисодий, ижтимоий ва сиёсий фаоллигини ошириш, қолаверса, хотин-қизларнинг соғлигини сақлаш ва уларни касбга ўқитиб, бандли-

лаш таъминлаш, тадбиркорликка кенг жалб этиш орқали, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ислохотлар алоҳида эътироф-

гани таъминлаш, тадбиркорликка кенг жалб этиш орқали, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ислохотлар алоҳида эътироф-

гани таъминлаш, тадбиркорликка кенг жалб этиш орқали, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ислохотлар алоҳида эътироф-

лаш таъминлаш, тадбиркорликка кенг жалб этиш орқали, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ислохотлар алоҳида эътироф-

лаш таъминлаш, тадбиркорликка кенг жалб этиш орқали, эҳтиёжманд хотин-қизларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш, гендер тенгликни таъминлаш борасида олиб борилаётган ислохотлар алоҳида эътироф-

БОБОЛАРИМИЗНИНГ ИЛМИЙ МЕРОСИ —

ҚАРДОШ ХАЛҚНИ ҲАМ БАҲРАМАНД ЭТМОҚДА

1 Мутахассислар Туркияда 300 минг жилд атрофида кўлэзма асарлар борлигини тахмин қилмоқда.

Уларнинг 160 мингдан ортиғи арабий, 70 мингга яқини туркий ва 13 минг жилддан ортиғи форсий тилларда битилган. Юнонча, сурёнийча кўлэзмалар ҳам бор. Биз учун аҳамиятли жиҳати шундаки, улар орасида Марказий осиелик олимларнинг асарлари кўлэзмалари ҳам кўп-қисмида махсус каталоглар тузилмагани тўғрисида маълумот берган Хива шаҳрини зиёрат қилишди.

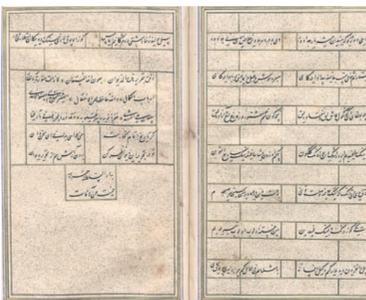
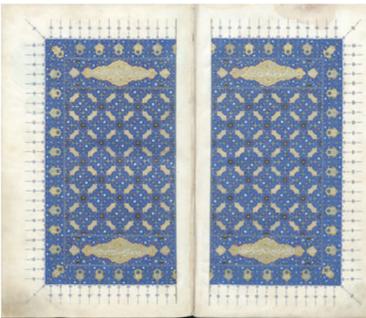
Марказий осиелик алломаларнинг асарлари Туркиянинг Маданият ва туризм вазирлигига қарашли кутубхоналар ҳамда нашрлар бош бошқармаси, маданий ёдгорликлар ва музейлар бош бошқармаси, университетлар кутубхоналари, оммавий кутубхоналар, вақфлар бош бошқармасига қарашли кутубхоналар, шунингдек, шахсий коллекцияларда мавжуд.

Сулаймония кўлэзма асарлар кутубхонасида 155 та коллекция мавжуд бўлиб, унда жами тўқсон минг жилд кўлэзма ва етмиш минг жилдга яқин араб ёзувидаги босма асар мавжуд. Кутубхона таркибида усмоний подшоҳлар ва ҳомийлар жамлаган асарлар ҳам бор. Унда Аё София, Бағдодли Вехби, Жоруллоҳ, Домод Иброҳим, Асад Афанди, Фотих, Ҳожи Маҳмуд, Ҳомидия, Қилич Али, Лалели, Раисул кутуб, Сулаймония, Шаҳид Али ва Йени коллекцияларидаги нодир асарлар жамланган. Албатта, Сулаймония кутубхонасининг беназир ва беқиёслиги фақат рақамларда ифодаланмайди. Бу ерда қадимий, муаллифлар ўзи қўли билан ёзган, яъни автограф, миниатюра ва дунёда ягона нусха ёки султонларга ҳаёда қилинган жуда қимматли кўлэзмалар ҳам сақланади. Ушбу кутубхона улғу ватандошимиз, буюк қомусий олим Абу Али ибн Синонинг бизгача етиб келган асарларидан кўпини ўзида жамлаган дунёдаги ягона кутубхона ҳисобланади. Буюк табиб бобомизнинг у ерда сақланаётган асарлари орасида XI асрга оидлари ҳам бор. Улар каллиграфия, миниатюра, расм ва муқоваларнинг нафислиги билан ҳам бебаҳо. Кутубхонада Ибн Сино асарлари-

нинг 1484 та кўлэзмаси мавжуд. Алломанинг 140 га яқин рисоласини яхлит ўзида жамлаган мажмуа асарлари ҳам бор.

Абу Али ибн Синонинг Сулаймонияда сақланаётган асарлари фалсафа, мантиқ, дин фалсафаси, тасаввуф, тилшунослик, адабиёт, математика, физика, кимё, табобат, сиёсат, география, астрономия каби фанларга оид бўлиб, 1022-1728 йиллар оралиғида кўчирилган. Кутубхонада беназир ҳақимнинг кичик асарлари ҳам бўлиб, уларда муаллиф эпистемология, онтология, теология ва метафизикага оид қарашларини баён қилган. Алломанинг Абу Райҳон Беруний билан ёзишмалари ҳам кутубхона мажмуасидан жой олган.

Сулаймонияда бобомизнинг "Китоб уш-

шифо" асарининг 32 та нусхаси мавжуд. "Китоб ун-нажот", "Ал-ишорат вал танбиҳот", шунингдек, кичик фалсафий рисоалари ҳамда физика, мусикага оид асарлари ҳам кутубхона фондидан ўрин олган.

Муаллифнинг табобатга оид асарларига келсак, Сулаймонияда "Тиб қонунлари" асарининг 58 та нусхаси мавжуд. Беш китобдан иборат бу асарнинг усмонли турк тилига қилинган таржима-

Боболаримизнинг Туркия кутубхоналарида сақланаётган салмоқли илмий мероси мамлакатимиз тамаддуни ютуқларидан қардош Туркия халқи ҳам баҳраманд бўлаётганини кўрсатади. Бу эса давлатлар ўртасидаги илмий-маърифий ҳамкорликнинг бузувчи ривожига тамал тоши анча аввал қўйилганидан гувоҳлик беради.

лари ҳам бор. Холид Афанди коллекциясидаги 750-кўлэзма "Тиб қонунлари"нинг муаллифлик, яъни автограф нусхаси ҳисобланади.

Фанлар академияси Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институти ва Ўзбекистон электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциациясининг аъъанавий ҳамкорлиги натижасида "Абу Али ибн Сино асарлари кўлэзмалари Туркия кутубхоналарида" номли китоб-альбом нашр этилгани ҳар икки мамлакат олимларининг бу борадаги ўзаро ҳамкорлиги деб ҳисобланади.

Туркия кутубхоналарида сақланаётган эски ўзбек ёзувида битилган ва бугунгача етиб келган энг қадимги манбалардан "Урхун битиклари", Юсуф Хос Ҳожибнинг "Кутадгу билиг" (Саодатга элтувчи билим) ва Маҳмуд Кошғарийнинг "Девону луғотит турк" (Туркий тиллар девони) асарларини ҳам зикр этиш мумкин.

Абу Али ибн Синонинг замондоши Абу Райҳон Беруний аниқ ва табиий фанларга оид фундаментал асарлар ёзган қомусий олим ҳисобланади. Аллома ўзидан йирик илмий мерос қолдирган. Унинг 182 китобидан 18 таси астрономияга, 15 таси географияга, 5 таси астрономик усқуналар ва улардан фойдаланишга, 4 таси ёруғлик нурини қузиатишга, 5 таси вақтни ҳисоблаш ва аниқлашга, 5 таси юлдузларга, 7 таси астрологияга, 14 таси оптика фанига оид. Ҳозир Туркия кутубхоналарида аллома асарларининг уч юзга яқин кўлэзмаси мавжуд. Бу Берунийнинг дунёдаги бошқа кутубхоналарда сақланаётган асарлари сонига қараганда анча кўп. Улар орасида бобомиз ҳаётлигида кўчирилганлари ҳам борлиги ҳайратланарли ва қувонарли ҳол, албатта.

Илмий доираларда айтилишича, Тўпқоқи саройининг музей кутубхонасида Муҳаммад Шайбонийхоннинг ягона нусхадаги девони, теурийлар билан ёзишмалари сақланмоқда. Айнан шу кутубхонанинг "Реван" коллекциясида Навоийнинг "Куллиёт" асари сақланади. Яна, Алишер Навоийнинг форсийда ёзган газалларидан парчалар ва миниатюралар ўрин олган.

Туркия кўлэзма асарлар ташкилоти бошқармасига қарашли Кўнё кутубхонасида ҳам арабий, форсий, арман, сурёний, курд, усмоний ва ҷиғатой тилларида битилган кўлэзмалар мавжуд. Ушбу жамланмадан Абу Али ибн Синонинг "Тиб қонунлари", Жалопиддин Румий ва Ибн ал-Арабийнинг китоблари ҳам жой олган.

Носир ҲАЙДАРОВ (ЎЗА)
суратлари

МУАММОЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛМОҚДА

АНДИЖОН:

Хотин-қизларга эътибор кейинги йилларда янада долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу бежиз эмас. Ҳар соҳада фаол, ташаббускор ва оила деб аталмиш институтнинг бутун юқини елкасига олувчи аёлларимизга қанча ғамхўрлик қилсак арзийди.

Давлатимиз раҳбарининг 2022 йил 1 мартдаги "Оила ва хотин-қизлар билан ишлаш, маҳалла ва нурунийларни қўллаб-қувватлаш тизimini такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги фармони ҳам аини шу мақсадга қаратилган. **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Олтиной МАМИРОВА** Жалақудуқ туманида ўз сайловчилари билан навбатдаги учрашувида шу хусусда сўз юритди.

Таъкидланганидек, оила институтини мустаҳкамлаш ва хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш давлатимиз сиёсатининг асосини ташкил этмоқда. Хотин-қизларнинг таълим ва касбий кўникма олишлари ҳар томонлама қўлланилиши, уларнинг иқтидорларини юзага чиқариши долзарб вазифага айланди. Гендер тенгликни таъминлаш сиёсатини давом эттириш, аиниқса, қишлоқларда хотин-қизларга кўрсатиладиган тиббий-ижтимоий хизматлар сифатини, улар ўртакда соғлом турмуш тарзини таъминлаш борасидаги ишлар самарадорлигини оширишга бўлган эътибор барчани қувонтирмоқда. Чунки бу келажаққа, соғлом авлодди яратишга хизмат қилади.

– **Президентимизнинг ташаббуси Ўзбекистон хотин-қизларини қувонтирди, – деди депутат Олтиной Мамирова.** – *Айниқса, турар жойга мухтожларни уй-жой билан таъминлаш, уларнинг меҳнат шартларини яхшилаш, оғир ижтимоий аҳолева тушиб қолган хотин-қизларга ижтимоий, ҳуқуқий ва психологик ёрдам кўрсатиш ҳам жуда зарур. Шунинг учун мазкур фармондан келиб чиқиб, маҳаллаларда хотин-қизлар билан ишловчи кадрлар зиммасидаги масъулиятни қайта-қайта тушунирялтир...*

Жалақудуқ туманидаги Фозичек маҳалласида яшовчи Гулнозаҳон Матқубова 3 фарзанднинг онаси. Боқувчиси йўқлиги сабаб ижтимоий кўмакка мухтож. Бироқ ҳаётиндан ноиймайди, доим ҳаракатда.

Депутат Олтиной Мамирова бу оила ҳақида эшитиб, опанинг хонадонига йўл олди. Фуқаро билан суҳбат чоғида унинг ёлғиз эмаслиги, давлатимиз томонидан ғамхўрлик кўрсатилиши ва хотин-қизларга бўлган эътибор ҳақида гапирди. Ўз ўрнида Рамазон ойи олтидан оилага моддий кўмак берди.

Андижон вилоят кенгаши матбуот хизмати

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва ижтимоий ҳимоялаш оқимидида турган долзарб вазифалардан бири. Халқ вакилларининг бу борада МФЙ фаоллари билан ҳамкорликда иш олиб бораётгани эътиборли.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Мавлуда АДҲАМЖОНОВА ҳам Андижон туманида сайловчилар билан учрашувида ишсизлик масаласига алоҳида эътибор қаратмоқда.

Тумандаги "Бахт" МФЙ ҳоким ёрдамчиси Яҳёбек Каримовни ҳам шу муаммо қийнаётгани. Фуқаро Азизаҳон Турғунова бир неча бор унга иш сураб мурожаат қилди. Бироқ муаммо ечимини топмади. Депутат аралашуви билан фуқаронинг муаммоси ечилиди. Унга паррандачилик билан шуғулланиш учун кредит ажратилди. Энди А.Турғунова тадбиркор.

Мазкур МФЙда яшовчи Сурайё Ортиқова ва Зиёдбек Саидмурторов ҳам яшаш хонадонига ишли бўлди.

Халқ вакилларига бўлган ишонч ортмоқда. Авваллари депутатларга ишончсизлик билан қараган сайловчилар энди ўзларини қийнаётган муаммоларнинг ечимини топишда уларга сунмоқда.

Шунингдек, Андижон туманидаги "Тузар" маҳалласида яшовчи фуқаро Акмалжон Ҳамроқулов кўпдан буён оилавий тадбиркорлик билан шуғулланиш ҳаракатида. Бироқ маблаг масаласи уни қийнади.

Нима қилиш керак? У Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Мавлуда Адҳамжоновга мурожаат қилди. Мурожаат депутатнинг эътиборини тортиди. Айни шу масалада "Агробанк"нинг Андижон туман филиалига чиқди. Банк бошқарувчиси Омадбек Ҳакимов ҳам тадбиркорнинг ташаббусини қўллаб-қувватлади. Қисқа вақтда унга 30 миллион сўм кредит ажратилди.

Андижон вилоят кенгаши матбуот хизмати

лашича, бу ерда богча ва мактаб йўқлиги асосий муаммо бўлиб турибди.

Маҳалла аҳли билан учрашувида, шунингдек, болалар майдончалари йўқлиги таъкидланди. Маҳалла фаоли Уткир Умаров агар стадион қурилса, спортга эътибор кучайишини айтди.

Янги қарорга кўра, эндиликда пенсия ёшига етганларни ишдан бўшатиш бекор қилинди. Ушбу янгилик маҳалла аҳли томонидан қувонч билан қабул қилинди. Шунингдек, "Нурунийларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш уларнинг турмуш даражасини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарор буйича тушунчалар берилди. Унга кўра, ёшлар тарбиясига эътибор беришда нурунийлар таълимидан фойдаланиш, уюшмаган ёшларни нуруний отахонларга бириктириш, иш билан таъминланишлари кўмаклашиш масалалари муҳокама қилинди.

Меҳринисо БОБОНАЗАРОВА, Тошкент шаҳар кенгаши матбуот котиби

ТОШКЕНТ ШАҲРИ:

Пойтахтимизнинг Сергели туманидаги "Ўзғариш" маҳалласида **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Гулруҳ АҒЗАМОВА** мазкур маҳалла фаоллари, нуруний отахон-онахонлар билан учрашди.

Маҳалла фаолларининг маълум қилишича, бугунги кунда маҳаллада богча йўқ. Бу ҳолат маҳалла аҳолисининг кўшини маҳалла ёҳуд узоқ масофадаги богчаларга қатнашига сабаб бўлмоқда. Шунингдек, бу ерда маҳалла гузарли, оталар чойхонаси йўқлиги ҳам айтилди.

Ушбу маҳаллада яшовчи Эътибор Мамадалиева тадбиркорлик мақсадида гидромассаж хонаси ташкил қилиш режаси борлигини, бунинг учун қандай йўл-йўриқ тутиш лозимлиги буйича депутат Г.Ағзамовадан зарур ҳуқуқий тавсиялар олди.

Шунингдек депутат Гулруҳ Ағзамова Янги ҳаёт туманидаги "Олчазор" МФЙ аҳолиси билан ҳам учрашди.

Учрашувида депутат билан бирга унинг ёрдамчиси Ш.Шомуродов, Янги ҳаёт тумани Маҳалла ва оилани қўллаб қувватлаш бўлими бошлиғи ўринбосарлари И.Худойкулов ва Г.Тўлаганова, партия ва маҳалла фаоллари, шунингдек, кенг жамоатчилик вакиллари иштирок иштирок этди.

Бугунги кунда ушбу маҳаллада 5287 нафар аҳоли истикомат қилади. Хонадонлар эса 1250 тани ташкил қилмоқда. Маҳаллада турли миллат-элат вакиллари ахиллақда яшаб келмоқда. Анбатта, маҳаллада боқувчисини йўқотган, ёлғиз оналар, оталар, ёлғиз кексалар, ҳам таъминланган, ногиронлиги мавжуд оилалар ҳам йўқ эмас. Улар доимий ушбу маҳалла назоратида турадилар. Депутатга тақдим этилган ҳужжатда кўрсатилишича, маҳаллада 58 нафар ногиронлиги мавжуд шахслар бор. Шундан 56 таси ногиронлик нафақаси билан таъминланган. Аҳоли бандлиги ҳам яхши йўлга қўйилган. Бугунги кунда маҳаллада атиги 11 нафар ишсиз мавжуд. Маҳалла раиси Қодиржон Тошмухаммедовнинг таъкид-

ХОРАЗМ:

Айни кунларда **Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Мақсуд ҚУРБОНБОВ** хонқалик сайловчилари ҳузурда бўлиб, уларни кўпдан ўйлантириб келаётган муаммоларнинг ечимини топишга киришган.

Хусусан, Хонқа туман "Знахос" маҳалласида яшовчи аҳоли томонидан маҳаллада жойлашган "Бобо Хўжа бобо" жоме масжидга борадиган йўлда пидедалар юрадиган йўлакча ҳамда турли чироклар йўқлиги муаммоларга сабаб бўлаётгани юзасидан мурожаат бўлди. Депутат сайловчилар мурожаатлари юзасидан ўрганиш ишларини олиб борди. Депутатнинг таъкидлашича, пидедалар йўлакчаси ва турли чирок масаласи бир ой ичида ижобий ечим топади.

Шу маҳаллада яшовчи нафақахўр Эгамберган Қаландаровнинг пилла етиштириш буйича туг бонга зарурати борлиги тўғрисида амалий ёрдам сураб қилган мурожаати ҳам қанотлантирилди. Депутат мазкур мурожаат юзасидан туман пилла корхонаси раҳбариятига офзак мурожаат этди ва мурожаатчига шу йил туг боғи учун ер ажратиладиган бўлди.

Депутат М.Қурбонбоев тумандаги "Маштўғай" маҳалласида фаолият олиб бораётган Оилавий шифокорлик пункти жамоаси билан суҳбатлашди ва яратилган шароитлар билан яқиндан танишди, кундузги муолажалар хонасида даволанаётган беморлар билан мурожаат қилди.

Жамоа билан суҳбат жараёнида давлатимиз томонидан тиббиёт соҳасига ҳамда соҳа ходимларига қаратилган ва яратилган имкониятлар хусусида сўз юритилди. Жорий йилнинг 18 март куни

пайтахтимиздаги Анжуманлар саройида Президентимизнинг соҳа ходимлари билан очик муроқоти тўғрисида суҳбат ташкил этилди.

Шунингдек, депутат учрашувлар давомида давлатимиз томонидан инсон қадрли учун амалга оширилаётган ишловотлар, қарор ва фармонларнинг мазмун-моҳияти тўғрисида афрофлича тушунчалар берди.

Муроқотлар давомида сайловчилар томонидан баён этилган бошқа бир қатор мурожаатлар ҳам депутатнинг диққат марказидан жой олди ва муаммоларни бартараф этиш чора-тадбирлари бошлаб юборилди.

Депутат учрашувлари давомида Хонқа туманидаги "Таянч" маҳалласида фаолият бошлаган ҳоким ёрдамчиси Акмал Шерматовнинг маҳалла аҳолисига қай даражада ёрдами тегаётганини ўрганди. Ҳоким ёрдамчисининг таъкидлашича, унинг саъй-ҳаракатлари билан фуқаро Усмонбек Одамовнинг мурожаати асосан, имтиёзли кредит асосида ток қучайтириш ускунаси олиб берилган. Туманда фаолият олиб бораётган хом гишт ишлаб чиқариш заводига уч нафар ёшлар ишга жойлаштирилган.

Мурожаатчилардан Мирзобек Раҳимовга 15 миллион, Ниятбек Худайбергенова асарчилик буйича тадбиркорлик қилиши учун 20 миллион сўм миқдорда кредит олиб берилган.

Шундан сўнг М.Қурбонбоев ҳамда туман ҳокими М.Давлатовлар туманда олиб бораётган 12,3 километр узунликда оқова сув канализация тармоғи қурилиш ишларини ўрганиши, ушбу йил қишлоқнинг қурилиш жараёнлари билан танишиб, муҳандислар билан суҳбатлашди.

Умумий қиймати 47 миллиард сўм

ҚАШҚАДАРҲ:

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Махфурат ХУШВАҚТОВАнинг Миришкор туманида сайловчилар билан муроқоти гоёт самарали кечди.

Депутат қишлоқ аҳолиси билан учрашганида "Чандир" МФЙ раиси Исмаилов 1990 йил қурилиши бошланган, чала ташлаб кетилган мактаб биносини фойдаланишга топиришга ёрдам беришини илтимос қилди. Ҳақиқатан ҳам, бундан 30 йил олдин 640 ўринга мўлжалланган мактаб қурилиши бошланган-у ташлаб кетилган. Депутат муаммоларни ўрганиб, мутасадди ташкилотлар билан муроқотга киришиб, масалани ҳал этди. Тез кунлар ичида мактабда бунёдкорлик ишлари бошлаб юборилган бўлди.

Депутатнинг "Чандир" қишлоғи аҳолиси билан юзма-юз муроқотида ҳам одамларни қийнаб келаётган жумбоқларга ечим топилди. Қишлоқ фуқаролари Даврон Отаҳонов, Оқмурод Раҳимов депутатга ички йўллар қишда лой, ёзда чанг эканлигидан шикоят қилиб, уни асфальтлашга амалий ёрдам беришини сўрашди. Депутат аралашуви билан бу муаммо ҳам тумани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурига киритилиб, ҳал этиладиган бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Абдуғани УМИРОВ Нишон туманида бўлиб, хорижда ишлаб келган фуқаролар билан суҳбат қурди.

Жорий йилнинг ўтган ойлари давомида туманга хориждан 580 нафар фуқаро қай-

СИРДАРҲ:

Халқ қабулхоналарида фуқароларнинг ариза ва шикоятли белгиланган тартибда, ҳолислик тамойиллари асосида кўриб чиқилиб, ижобий ҳал этилаётгани мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва манфаатларига олий қадратига қаратаётганининг яна бир ёрқин ифодасидир.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Иномжон ҚУДРАТОВ Боевўв туман ҳокими Д.Ураловнинг халқ қабулида иштирок этди.

Фуқароларнинг соғлиқни сақлаш, уй-жой, йўл таъмири, моддий ёрдам, иш билан таъминлаш, кредит, тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ мурожаатларига масъул ташкилот раҳбарлари иштирокида шу жойнинг ўзида ечим қидирилди. Мурожаатларнинг 7 таси жойида ижобий ҳал этилган бўлса, 10 таси масъул ташкилот иштирокида ўрганилиб, тушунтириш берилди. Маълум вақт талаб эътиборини 15 та мурожаат жойига чиққан ҳолда ўрганиш орқали ечим топиладиган бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Нодира ЖАНИБЕКОВА Янгиер шаҳар ҳокими ўринбосари А.Назирқулов ҳамроҳлигида Янгиер шаҳридаги руҳиятда сезиларли нуқсонлар бор бўлган аёллар учун тиббий-ижтимоий хизматлар кўрсатиладиган "Мурувват" аёллар интернет уйига борди.

"Мурувват" уйи раҳбари Н.Шарипова беморларга яратилган шароитлар билан таништирди. 1994 йилдан буён фаолият юритаётган "Мурувват" уйи қармоғида айни пайтда 160 нафар турли ёшдаги аёллар стационар даволашади. Уларга 6 нафар малакали шифокор ва 27 нафар ҳамшира, тажрибали психолог ва бошқа соҳа мутахассисларидан иборат жамоа амалий ёрдам кўрсатиб келмоқда.

"Мурувват" аёллар интернет уйида ташкил қилинган кутубхона 600 яқин китоб фондига эга.

Депутат томонидан тадбир сўнггида "Мурувват" уйи учун совғалар топширилди.

Сирдарё вилоят кенгаши матбуот хизмати

тиб келган. Шу давр ичида эса 47 нафар фуқаро ишлаш мақсадида чет давлатларга жўнаб кетган. Депутат ўзга юртлардан қайтиб келган мигрантларнинг бандлигини таъминлаш масалалари билан қизикди. Уларнинг яшаш хонадонларига ташриф буюриб, оилаларидаги шарт-шароитлар ва уларнинг ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланишлари учун мутасаддилар томонидан кўрсатилаётган ёрдамлар билан танишди. Кўпгина мигрантларни қийнаб келаётган муаммолар депутат томонидан жойида ўрганилиб, уларга ҳуқуқий тушунтиришлар берилди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Дилшод ҲАМЗАЕВ Ғузор туманидаги "Янги ҳаёт" МФЙда бўлиб, аҳоли-

ФАРҒОНА:

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Муҳаммаджон ВАЛИЕВ Кўкюн шаҳар шошилинч тиббий ёрдам шифохонасида бўлиб, янги келтирилган тиббий асбоб-ускуналар, тиббий хизмат сифати билан танишди. Радиология бўлимида ўрнатилган магнит резонанс томографияси ва мультиспирал компьютер томографияси ускуналари суяк тўқималаридаги хасталиқлар, ўсмалар, тумға нуқсонлар, юрак қон-томир системаси, бош мия ва орқа мия касалликларини аниқлаш ва тахшиш қўйиш имконини беради. Шаҳар тиббиёт бирлашмаси раҳбари Комил Бобоҷонов билан келгусида амалга оширилиши кўзда тутилган вазифалар юзасидан фикр алмашилди.

"Адолат" СДП Кўкюн шаҳар кенгаши томонидан "партия патронажи" лойиҳаси доирасида шаҳардаги "Истикбол ёшлари" хусусий ўқув маркази корхонасида депутат ва ёшлар учрашуви ташкил этилди. Давра суҳбатига Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати иштирок этиб, таълим тизимида ёшларга яратилаётган имкониятлар ҳақида батафсил маълумот берди. Уқув марказининг 11 нафар малакали ўқитувчилари партия сафига қабул қилиниб, аъзоларга партия билетлари топширилди ҳамда янги бошлангич партия ташкилоти тизилди.

Муҳаммаджон Валиевнинг шаҳардаги 31-умумтаълим мактаби жамоаси билан давра суҳбатини ҳам самимий рўҳда ўтди. Суҳбат давомида миллий қонунчилигимизда олиб борилаётган ишловотлар, ўзгартирилган буйича афрофлича тушунчалар берилди. Мактаб жамоаси томонидан таълим-тарбия жараёнида ота-оналарнинг масъулияти, ўқитувчиларнинг мақоми, дарсликлар масалаларида бир қатор тақлифлар билдирди. Тадбир якунида жамоа аъзоларининг 4 нафари партия сафига қабул қилинди.

нинг иш билан бандлиги масалалари билан қизикди. Депутат фуқаро Азиз Мейлиев хонадонига бўлиб, оила аъзоларининг ҳаммаси йиррик шохли мол боқиш ва деҳқончилик билан мунтазам шуғулланиб, ўз бандлигини таъминлаб келаётганлигини ижобий баҳолади. Шунингдек, Д.Ҳамзаев маҳалладаги кўпгина фуқаролар билан юзма-юз муроқотга киришиб, уларнинг муаммоларини тинглади ва ҳуқуқий маслаҳатлар берди. Тадбиркорлик билан шуғулланишлари учун ер олиш, кредит ва бошқа масалаларда фуқароларга амалий ёрдам кўрсатди.

Нодир ИСОМОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати ёрдамчиси

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Гулбаҳор САЙДҒАНИЕВнинг Бағдод туманидаги сайловчилар билан навбатдаги учрашуви қўллаб муаммоларнинг ижобий ечим топишига хизмат қилди.

Жумладан, туман ҳокимлигининг мажлислар залида МФЙлардаги фаол аёллар билан суҳбат ташкил этилиб, уларга янги қонун лойиҳалари мазмун-моҳияти етказилди, шу билан бирга тақлиф ва мурожаатлар тингланди.

"Матқубобод" МФЙда яшовчи Мавжудхон Юнусалиева туғиш ёшидаги аёлларни мажбурий тиббий-қуриқдан ўтказиш тақлифини берди. "Хўжақашлоқ" МФЙда яшовчи Санобархон Солиева туманда болалар кардиохорохи йўқлиги, мутахассис зарурлигини билдирди. Шунингдек, "Қирққолида" МФЙдаги фермер хўжалиқларида кўпжа фуқаролар узоқ муддат давомида қунбай ишлаши, меҳнат дафтраси юритилса мақсадга мувофиқ эканлиги, шунингдек, алимент индириш масаласи буйича фикрлар тингланди. "Гулистон" МФЙ Қосимовиди қишлоғидаги фуқароларнинг табиий газга уланishi муаммолари оид мурожаати юзасидан туман худудга таъминоти раҳбари билан учрашилди. "Сайидобод" МФЙда яшовчи Муҳаббатхон Тешеванинг оилавий богча очиб буйича мурожаати туман мактабга таълим бўлими мудири Озодхон Зияева билан муҳокама этилиб, тегишли тартибда ҳал этиладиган бўлди.

Тумандаги "Чекирзобод" МФЙ, Бархаёт кўчаси, 11-уйда вақтинча яшовчи Санобархон Назиеванинг уй-жой билан таъминлаш масаласи буйича мурожаати ҳам эътиборсиз қолмади.

Маълум бўлишича, аёл аввал "Қўғоли" МФЙ, Болголи қишлоғида яшаган. Эрининг вафотидан сўнг икки фарзанди (улардан бирининг ногиронлиги бор) билан турмуш ўрнотининг қариндошлари томонидан хонадондан чиқариб юборилган. Ҳозирда 48 ёшли аёл икки ўқаси оиласи билан яшайдиган ҳовлига қўчиб келган. Бундан ташқари, пилла ширкати билан шартнома асосида тут пантацияси учун олган ерига қайноғаси ноқонуний уй қуриб олган.

Г.Сайдғаниева, депутат ёрдамчиси Э.Холматов, маҳаллий Кенгаш котибияти мудири Д.Абдуқодирова, партиянинг туман кенгаши раиси Э.Абдувалиева билан биргаликда аёлнинг шароитини ўрганиб, суҳбатлашди. Маҳалла раисига аёлни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, уй-жой билан таъминлаш чораларини кўриш буйича тавсиялар берилди.

Депутат ўрганишларининг иккинчи кунинда халқ депутатлари туман Кенгашининг 43-навбатдан ташқари сессиясида иштирок этди. Сессия кун тартибига фуқаролар йиғинлари раислари(оқсоқоллар) сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш, "Аёллар дафтари"ни юритиш ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш тизимидаги муаммолар киритилди.

Гулбаҳор Сайдғаниева сайлов қонунчилиги буйича маъруза қилди ва сессия қатнашчиларининг саволларига жавоб берди. Маҳаллий Кенгаш депутатлари орен budget, smart market ва бошқа электрон тизимлар, қишлоқларда ҚВПлар очиб каби айрим тизимли муаммоларни баён этишди.

Г.Сайдғаниева кўтарилган масалалар юзасидан тегишли вазирлик ва идораларга депутат сўрови чиқаришга ваъда берди.

Фарғона вилоят кенгаши матбуот хизмати

бўлган мазкур лойиҳанинг қурилиш-таъмирлаш ишлари пудратчи ташкилот "Оби Ҳаёт" инжиниринг МЧҚ томонидан олиб борилюмоқда.

Лойиҳанинг амалга оширилиши натижасида 35 минг фуқаро янгидан марказлашган оқова сув хизматига улананди.

Шундан сўнг депутат М.Қурбонбоевнинг хизмат сафари Янгиер қишлоғида яшовчи сайловчилар билан давом этди.

Тумандаги 12-сонли мактабга таълим ташкилоти мудири Гулнора Собирова мактабга таълим ташкилоти 75 та ўринга мўлжалланган бўлиб, хозирда 120 нафар бола тарбияланаёт-

гани тўғрисида сўзлаб, муассасанинг шахмат-шахка майдончасига зарурати борлиги тўғрисида мурожаат қилди. Депутат мурожаатни эътиборга олиб, богча худудида газон майдончаси ҳам ташкил этишда амалий ёрдам беришини билдирди ва жойнинг ўзида мазкур масала юзасидан туман ҳокими билан телефон орқали боғланди. Мурожаатлар тез кунда ижобий ҳал этиладиган бўлди.

Депутат тумандаги 2-сон касб-хўнар мактабига ташриф буюриб, ўқувчиларга яратилган шарт-шароитлар билан танишиб, мактаб жамоаси билан суҳбатлашди. Яратилган имкониятлардан самарали фойдаланилаётгани ва мак-

табда йўлга қўйилган тартиб-интизом учун жамоага ташаккур билдирди.

Депутат туман тиббиёт бирлашмаси бош шифокори Абдушариф Назаров билан суҳбатлашганида бош шифокор муассаса худудида автотураргоҳ мавжуд эмаслиги сабаб, аҳолига ноқулайликлар туғилаётгани тўғрисида гапирди. Депутат тиббиёт бирлашмаси худудини кўздан кечириб ва мурожаатни тегишли ташкилот вакиллари билан келишиб, ечимини топиши ва назоратга олишини билдирди.

Замира АБДУЛЛАЕВА Хоразм вилоят кенгаши матбуот котиби

Муносабат

Давлатимиз раҳбари тиббиёт ходимлари билан ўтказган очик мулоқотда соҳадаги долзарб масалаларга эътибор қаратди. Бу халқ саломатлигига, келажак авлод камолотига берилган баҳодир. Қолаверса, мазкур тадбир зиммамиздаги масъулиятни янада оширди. Андижонлик тиббиётчилар билдирилган фикрлар асосида ўз олд-нигизга аниқ вазифаларни белгилаб олди.

Мадаминжон МАДАЗИМОВ,
“Адолат” СДП Андижон вилоят кенгаши раиси,
Андижон давлат тиббиёт институти ректори

Коррупциясиз жамоага эришамиз

Жумладан, олий таълим ва тиббиёт тизимининг барча раҳбар ҳамда ходимлари «Таълим тўғрисида»ги қонун ва 2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистон Тараққиёт стратегиясида белгирилган вазифалар ижросини таъминлашда олий таълим соҳасидаги ислохотларнинг ўта долзарблигини тўлиқ англаган ҳолда қатор вазифаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ деб биламиз. Таъкидланганидек, ишни олий таълим ва тиббиёт муассасаларини тажрибали, ҳалол, масъулиятли профессор-ўқитувчи ва ходимлар билан шакллантиришдан бошлаш лозим. Абуриентларни ўқишга қабул қилиш жараёни, имтиҳонларни ўтказиш, талабалар билиминини баҳолаш ҳамда ўқишини кўчириш ёки қайта тиклашларида турли тўсиқларга йўл қўймаслик, адолатли таъминлаш катта аҳамиятга эга.

Малакали кадрлар тайёрлаш учун талабаларнинг билиминини баҳолаш жараёнида шаффофликни кучайтириш ва доимий таҳлил қилиб бориш зарур. Ходимларни ишга қабул қилиш, лавозимга тайинлаш, кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш билан боғлиқ ишларда ҳам ҳолисликни таъминлашга мунтазам эътибор қаратиш ўз самарасини беради.

Тиббиёт ходимларининг ўзаро, бемор ва унинг яқинлари билан муносабатларида моддий манфаатдорликка йўл қўймаслик, юқори муомала маданиятига эришиш талаб этилади. Бежизга беморни шифокорнинг ширин сўзи даволайди, деб айтмайди.

Президентимизнинг тиббиёт соҳасини тубдан ислох қилиш орқали халқимизга самарали тиббий хизмат кўрсатишда уларни рози қилиш ҳақидаги фикрларининг амалда ижросини таъминлаш асосий вазифамизга айланди. Аини шу мақсадга қаратилган керакли чора-тадбирларни белгилаб, ҳозирда ана шу асосда иш юрлятимиз.

Олдимиздаги энг долзарб вазифа — коррупциянинг олдини олиш. Бу борада тарғибот-ташвиқот ишлари ва ташкилий тадбирлар юқори савияда олиб борилмоқда. Кўнгилмиш ҳам, кўлимиз ҳам пок бўлиши зарур. Бу ишларни амалга ошириш учун барчамиз биргаликда курашамиз. Ўз ўрнида барча тиббиёт ходимларини “Коррупциясиз жамоа”га эришишга чақирамиз.

Жиноятга жазо муқаррар

ЖИЛОВЛАНМАГАН ЖАҲЛ ОҚИБАТИ

Ҳаёт оқ ва қора ранглардан иборат. Шунингдек, синовлар ва сийловлардан ҳам. Инсон ундан гоҳ қанд, гоҳо панд ейти... Бу унинг тарбияси, атроф-муҳити, шарт-шароити, сабр-тоқатига, балки тақдирига ҳам боғлиқдир, эҳтимол.

Ҳаким Суннатиллаев (исм-фамилиялар ўзгартирилган — тахририят) 1964 йилда Навоий вилоятининг Хатирчи туманидаги “Авоқли” маҳалласида туғилиб, шу ерда ўрта маълумот олади, ўсиб-ўлғаяди, уйланади. 5 нафар фарзанднинг камолоти, оиласи тинчлиги, хотиржамлиги учун хотини иккаласи югурди-елиб меҳнат қилишади. Бирин-кетин фарзандлари улғая бошлаганида, қизларнинг аини она маслаҳатига эҳтиёж кучайган паллада хотини вафот этади.

Ота болаларининг қорнини тўйдирди, устини бутлайди, аммо она ўрнини босолмайдди. Балогоғ ёшдаги қизларнинг тарбиясида, ҳаётидаги она ўрнини ҳеч нима билан тўлдириб бўлмастлигини тушунади. Турмуш ўртоғининг вафотидан 2 йил ўтиб, яъни, 2013 йилда Қаноат Мамаюсуповага уйланади. Аввалга ҳаммаси изга тушгандай эди. Бу аёлидан ҳам бир нафар фарзанд дунёга келади. Аммо Ҳаким бора-бора Қаноат унинг болаларини

ёқтирмаётганини, уйга келишса жанжал чиқараётганини фаҳмлайди. Аммо начора, фарзандларининг ҳам ота уйига келишга ҳақлари бор, хотинини ҳам ҳайдаб юборолмайди. 2021 йилнинг 18 июнь куни эрта тонгдан эр-хотин нонушта қилар экан, хотини унинг уч қундан бери ишга чиқмаётгани, қарзлари кўпайиб кетгани, қудасининг уйини таъмирлаб бериб, улардан олган қарзидан қутулиши лозимлигини айтади. Ҳаким нонуштадан кейин қудасиникига ишлагани кетаётганини айтади, уйдан чиқиб кетади. Бироздан кейин қудаси Дилафруз опа кўнғирок қилиб, Қаноатдан Ҳакимни сўрайди, унинг ҳақида келмаганини айтади. Бу эса Қаноатнинг жаҳли чиқишига сабаб бўлади.

Катта ўғлининг кўли синганини эшитиб, аввало, уни кўргани кириб, кейин ишга ўтишни режалаштирган, аммо бу ҳақда хотинига айтиб ўтиришни лозим топмаган Ҳаким кун пешиндан ошиб, кечга яқинлашганида уйига қайтиб

келади. Келади-ю бу иши хотинига ёқмаганини тушунади. Жанжал шу қадар авжга чиқадикки, ҳатто қўшни аёл аралашса ҳам тинч-майди. Хотинини тўхтатишга, бунинг оқибати яхшилик билан туғашига кўзи етмагач, бу масалага нуқта қўйиш учун Ҳ.Суннатиллаев Қаноатга ота-онасини чақирганини тайинлаб, ўзи кичкина қизи Севинч билан кўчага чиқиб кетади. Орадан бир-икки соатлар ўтган уйига қайтиб келади. Аслида бу ўтган вақт ҳар иккаласи учун ҳам ховридан тушиб, ўз хатоларини англашига, мулоҳаза қилишлари астадан пайт эди...

Аммо ундай бўлмади. Ҳаким уйига келган қайнонасига оиласидаги аҳволни, хотини ўғай болаларини ёқтирмастлигини, уларни ота-хонадонига келтирмастлигини, бундан ташқари, ота сифатида улар билан яшаш муносабатда бўлса, албатта, жанжал бошлашини, хотини учун болаларидан воз кечмаслигини айтади ва турмуш ўртоғини яна ҳақоратлайди. Ўз навбатида хотини ҳам эрталабки вазиятни эслади, қарзлари кўпайиб кетаётганини айтади, ишқилиб, бир-бирини айбашлаш ортда қолмаслик учун ҳам бир-бирига мағзава ағдаришади. Қайнонаси вазиятни тушуниб, қизига насиҳат қилади. Аммо Қаноат онасининг ҳам гапларига қулоқ солмайди. Аксича, жанжал авжга чиқаяди, жаҳл чиққанда ақл қочади, дегадларидек, эр-хотин бесужак тил ёрдамида бир-бирини шундай сўзлар билан ҳақоратлашадики, уларни эшитса, илон пўст ташларди, эҳтимол... Айниқса, Қаноатнинг ота-ўғилга бир хотин... каби жирканч гапни такрорлайвериши Ҳакимнинг сабр қосасини нафақат тўлдирди, балки тошириб юборади — энди унинг на кўзи кўрар, на қулғо эшитар эди...

Ҳаким қайнонаси ва қизининг кўз олдида аввал таъмирлашда ишлатиладиган буюк челақни хотинига иргитади, сўнгра сўридаги

1 апрелдан қандай ўзгаришлар бўлади?

КЕКСАЛАР БЕПУЛ ДОРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

2022 йил 1 апрелдан:
- ўзгалар парваришига муҳтож ёлғиз кексалар ва ёлғиз яшайдиган кексалар ҳар йили бир мартаба санаторийларда бепул соғломлаштирилади;
- шароити оғир ва кам таъминланган кексаларга рецетпта асосан 3 ойлик эҳтиёж асосида дорилар, тиббий ва махсус протез-ортопедия мосламалари олиб берилади ҳамда жарроҳлик амалиётларининг харажатлари қопланади;
- оғир ташхисли касал ҳамда ногирон кексаларга шифокорлар рецетпларига мувофиқ, 3 ойлик эҳтиёждан келиб чиқиб дори воситаларининг 50 фоизгача суммаси компенсация қилинади;
- кексаларнинг жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари учун абонемент харажатлари қопланади;
- давлат театрлари ва музейларига кексалар учун чипта нархлари тўлиқ қоплаб берилади.

ТАДБИРКОРЛИК УЧУН АЁЛЛАРГА БЕРИЛАДИГАН СУБСИДИЯ МИҚДОРИ ОШИРИЛАДИ

2022 йил 1 апрелдан:
- тадбиркорликни янги бошлаётган хотин-қизларга ажратилаётган субсидия миқдори 7 миллион сўмдан 10 миллион сўмга оширилади;
- “Хунарманд” уюшмаси қошидаги хунармандчилик марказларида қанда 40 фоиз тадбиркор хотин-қизлар томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар жойлаштирилади;
- 2022 йилда субсидияларнинг қанда 40 фоизи хотин-қизларга йўналтирилади;
- ижарада турган, “Аёллар дафтари”га киритилган эҳтиёжман хотин-қизларга ижара тўловининг 50 фоизи, кўли билан 500 минг сўмгача компенсация берилади.

БОҚУВЧИСИНИ ЙЎҚОТГАН АЁЛЛАРНИНГ ФАРЗАНДЛАРИ БОҒЧА ПУЛИДАН ОЗОД ҚИЛИНАДИ

2022 йил 1 апрелдан:
- боқувчисини йўқотган хотин-қизларнинг фарзандлари давлат боғчаларига тўланадиган ота-оналар бадалидан озод қилинади;
3 ёшгача фарзандлари учун нодавлат боғчаларга бюджетдан субсидиялар ажратилади;
- тўлиқ қувват билан ишламаётган давлат боғчаларига 2 ёшдан 3 ёшгача болаларни пуллик хизмат кўрсатиш шаклида қабул қилишга рухсат берилади;
- кечки сменада хотин-қизлар ишлайдиган қорхона ва ташкилотлар ўз хузурида боғча ташкил қилганда, улардаги тарбиячиларнинг иш ҳақи бюджетдан қоплаб берилади.

НОГИРОНЛИК НАФАҚАСИ ВА ПЕНСИЯСИНИНГ ЭНГ КАМ МИҚДОРИ ОШИРИЛАДИ

2022 йил 1 апрелдан:
- меҳнатга лаёқатсиз фуқароларга бериладиган ногиронлик нафақаси ҳамда иш стажы тўлиқ бўлмаган чоғдаги ногиронлик пенсиясининг энг кам миқдори қўшимча тўловни ҳисобга олган ҳолда — 440 000 сўмдан 622 000 сўмгача оширилади;
- ўзгалар парваришига муҳтож ногиронлиги бўлган 18 ёшгача болаларнинг парвариши билан банд бўлган боланин қонуний вақлига ҳар ойда 500 минг сўм миқдорда нафақа тўлови (парвариш нафақаси) жорий этилади.

АЙРИМ ХУДУДЛАРДАГИ МАКТАБЛАРДА БЕПУЛ ОВҚАТ БЕРИЛАДИ

2022 йил 1 апрелдан Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида 1-4-синф ўқувчилари бепул овқат (нонушта ёки тушлик) билан таъминланади.
Нодавлат мактабга таълим ташкилотлари ва мактабларга фарзандларини юборётган ота-оналарнинг ойига 3 миллион сўмгача бўлган тўловлари даромад солиғидан озод этилади.

АЙРИМ ШАХСЛАРНИНГ АКЦИЯЛАРДАН ОЛГАН ДИВИДЕНДЛАРИ ДАРОМАД СОЛИҒИДАН ОЗОД ҚИЛИНАДИ

2022 йил 1 апрелдан 2024 йил 31 декабргача:
- Ўзбекистон резиденти ва норезиденти бўлган жисмоний шахсларнинг акциялардан олган дивидендлари даромад солиғидан озод қилинади;
- норезидент юридик шахсларнинг акциялар бўйича дивидендлари учун фойда солиғининг 5 фоиз ставкаси татбиқ этилади;
- резидент ва норезидент жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳужжатли жамиятлари облигациялари бўйича даромадлари даромад солиғи ва фойда солиғидан озод қилинади.

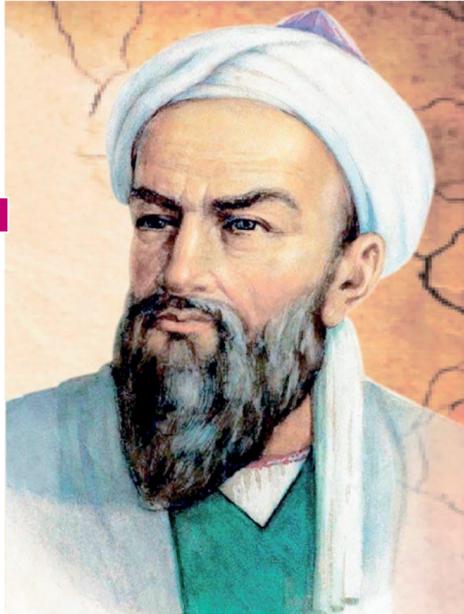
Лобар РОЗИМОВА,
“Адолат” миллий ҳуқуқий ахборот маркази масъул ходими

Ҳабибулло ТУХТАЕВ,
Жиноят ишлари бўйича Хатирчи туман судьяси,
Саодат МАТЎКЎБ қизи,
“Adolat” мухбири

БУЮК АЖДОДЛАРИМИЗ

Мухаммад ал-Хоразмий Марв, Бағдод, Дамашк расадхоналарида олиб борган илмий кузатишлари натижасида “Зижи Хоразмий” асарини яратди. Фанда баъзан “Янги астрономик жадваллар” деб аталадиган бу асар 37 боб, 116 та жадвалдан иборат. Унда аллома қадимги ва илк ўрта аср хинд, юнон, рим, форс олимлари маълумотлари асосида бошқа эралар саналарини ҳижрий эрага айлантириш, буржлар, даражалар ва вақтни аниқлаш, қуёш, ой ва сайёраларнинг ҳаракатларини белгилаш борасида янги кашфиётлар яратди. Бу асарда фанга илк бор “тексислик”, “аксанган синус”, “тангенс”, “котангенс” тушунчалари олиб кирилади, географик жойларнинг узунлик ва кенгликларини аниқлаш қодалари келтирилади. Аристотель, Птолемейнинг геомаказ назарияси таҳлил қилиниб, илмий асослари исботланди.

ИЛМ-ФАН ОЛАМИНИНГ БУЮК КАШШОФИ

ИЛМНИНГ МАҚОЛА

“Зижи Хоразмий” араб тилида астрономия соҳасида Шарқда яратилган дастлабки илмий асар эди. Бу асар илм-фанда астрономия соҳасида асарлар яратишни маълум бир шаклга солиб берди. Ундан кейин яратилган барча астрономияга оид асарлар ана шу шаклда яратилди. Шарқ астрономлари ал-Фарғоний, ал-Хосимий, Беруний, Чагминий, Шомий кабилар алломанинг бу асари бир неча китобларини бағишладилар, шарҳлар ёздилар. Бундан ташқари, аллома яна қуёш соати, квадрант ва устулоб каби мураккаб асбоблар яратди. Улардан астрономия соҳасида фойдаланиш қодаларини ишлаб чиқди. Алломанинг математика, астрономия, тригонометрия, алгебрага оид илмий кашфиётларидан қуёш, ой, сайёралар ҳаракатини кузатишда, сувлар ҳаракатларини тўри белгилашда, тошқинларнинг олдини олишда, янги ерларни ўзлаштиришда, ирригация иншоотлари қуришда, шаҳарлар барпо этишда, халқларнинг бошқа ҳаётий эҳтиёжларини қондиришда фойдаланилган.

1126 йилда Аделард Бат “Зижи Хоразмий”ни латин тилига таржима қилган, Европа астрономия мактаби шаклланди. Галилей, Коперник, Кеплер сингари олимлар унинг назарияси асосида астрономия илмида кашфиётлар яратдилар. Шу сабабли шарқшунос олим Сергей Толстов “Хоразмий ўз асарлари билан Шарқ ва Европа, дунё астрономия илмига асос солди”, деб эътироф қилади.

Алломанинг яна бир асари – географияга бағишланган “Китоб сурат ул-арз” рисоласи ҳам унга дунёвий шухрат келтирди. Бу асарнинг 1037 йилда қўйрилган ягона арабча нусхаси Страсбург университети кутубхонасида сақланмоқда. Хоразмий бу асарда географияни илк бор иқлимлар назариясига кўра тадқиқ қилади. У эрининг инсонлар яшайдиган обод қисмини етти иқлимга ажратди. Қадимги юнон олимлари Гиппарх ва Птолемейдан фарқли равишда минтақалар, мамлакатлар, географик жойларни эмас, етти иқлим жойлашган жойларни тасниф этади. Китобда шаҳарлар, тоғлар, дарёлар, денгизлар, ороллардаги 2402 та географик жойнинг координатлари келтирилган. Унинг бу рисоласи ўрта асрларда энг биринчи географик асар эди. Олимнинг иқлимлар назарияси дунё география илми ривожланишида муҳим аҳамият касб этди. Бундан ташқари, ал-Хоразмий бошчилигида 70 нафар аллома жаҳон харитасини тузиш устида ҳам иш олиб борган. “Маъмун дунё харитаси” деб номланган бу иш 840 йилда нихосига етган. Лекин

хозирда шу хариталардан тўрттаси – Яқин ва Ўрта Шарқ хариталари, Азов денгизи ва Нил дарёси хариталари сақланиб қолган, холос. Ал-Хоразмий бу ишлардан ташқари, ўз даврида нодир қўлёзмаларни тўплаш ва географик кузатишлар олиб бориш мақсадида уюштирилган учта илмий экспедицияга ҳам раҳбарлик қилган. Бу экспедициялар Ғарбий Ҳиндистон, Византия, Волга бўйидаги Хазария мамлакатларига уюштирилган. Аллома бу экспедициялар давомида кўплаб илмий маълумотлар тўплаган. Бу илмий маълумотлар, чизилган хариталар унинг географияга оид асарининг қимматини ошириш билан бирга, дунё илм-фанни нодир манбалар сифатида ҳам қадрлидир. Шунинг учун ҳам бугунги кунда жаҳон тарихи хариталарини яратишда ана шу манбалардан кенг фойдаланилади.

Тарихчиларнинг бир гуруҳи Мухаммад Мусо ал-Хоразмий Бағдодга келганидан кейин унга бирор марта ҳам юртига бориш насиб этмаган, деб ёздилар. Лекин тарихий манбаларда унинг харита тузиш учун Ўрта Шарққа, Азов денгизи соҳилларига борганлиги, илмий экспедиция сафида Хазария мамлакатига бўлганлиги қайд этилади. Бу ўлкалар, мамлакатлар эса Хоразм билан чегарадош нуктада жойлашган. Ушбу мамлакатлар иккинчи гуруҳ тарихчиларининг Мухаммад Мусо ал-Хоразмий кейинчалик ўз юртига таширф буюрган, деган хулосаларини тасдиқлайди.

Абу Райхон Беруний Мухаммад ал-Хоразмийнинг тарихий асар ёзганлиги ҳақидаги маълумотни ҳам келтиради. Алломанинг “Тарих китоби”да Араб халифалигининг бошланғич даври, Хуросон, Кичик ва Олд Осиё, Ўрта Осиё халқларининг VIII – IX асрларга оид тарихий воқеалари тилга олинган. “Яхудиёлар тарихи ва уларнинг байрамларини белгилаш” деб номланган асари улуғ алломанинг нафақат ўша халқ тилини, балки уларнинг тарихини ҳам мукамал билганлигини кўрсатади.

Аллома илм-фан соҳасида нафақат илмий янгиликлар, кашфиётлар яратди ва уларни ҳаётга татбиқ қилди. Айни пайтда у илм-фаннинг инсоният тақдирини ролига ҳам юксак баҳо берди. У “Билим борлиқдан келиб чиқиб, инсоннинг унга бўлган эҳтиёжининг ўсиб бориши ва борлиқни узоқ вақт ўрганиш жараёнида муттасил ва изчил тўпланиб боради. Турли илмлар бир-бирларини инкор ва истисно этмайди, балки ўзаро бир-бири билан боғлиқ ва дунёни билишга ҳамда бахт-саодатга эришишга хизмат қи-

лувчи ягона халқани ташкил этади”, деб ёзади. Яъни, аллома оламдаги воқеа ва ҳодисаларнинг моҳиятини билишда инсон ақли, билими, тафаккури асосий роль ўйнайди, деган хулосага келади. Бу IX аср учун яна бир улуғ кашшофлик эди.

Унинг илмий фаолиятида Бағдоддаги “Байт ул-ҳикма” – Маъмун академияси ҳам муҳим роль ўйнади. Маълумки, бу академияга дастлаб Яхё ибн Мансур раҳбарлик қилган. 829 йилда унинг вафотидан кейин бу академияга раҳбарлик Мухаммад ал-Хоразмийга топширилади. У бу илмий марказни 850 йилгача, яъни умрининг охиригача бошқаради. “Байт ул-ҳикма” ўз даврида нафақат мусулмон оламида, балки дунё миқёсида йирик фан марказига айланган. Бу ерда иккита расадхона, таржимонлик маркази, сакизта мадраса, ўндан ортиқ илмий тадқиқот уйлари, жаҳонга машҳур кутубхона, қўлёзмаларни кўчириш, таъмирлаш ва муқовалаш устaxonаси фаолият юритарди. Академияда математика, астрономия, тиббиёт, тарих, жуғрофия, кимё, фалсафа, мантик, адабият ва бошқа соҳаларга мансуб 500 дан зиёд алломалар илмий иш олиб борганлар. Кутубхонада 400 мингдан ортиқ нодир қўлёзмалар тўпланган. Мана шундай йирик илмий даргоҳа етакчилик қилиш осон эмасди. Мухаммад ал-Хоразмий буни муваффақият билан бажарди. “Байт ул-ҳикма”да жаҳон илм-фани учун кўплаб ишлар амалга оширилди. Биринчидан, бу ерда дунё бўйича IX асргача яратилган илмий асарлар тўпланган, улар араб тилига таржима қилинди ва шарҳлар битилди. Иккинчидан, математика, алгебра, астрономия, география каби фанларга асос солинди, кимё, тарих, табobat ва бошқа фанлардан буюк кашфиётлар қилинди. Учунчидан, “Донишмандлар уйи”да назарий билимлар билан амалий фаолият бирга қўшиб олиб борилди. Мухаммад устулоб, қуёш соати ясалди. “Миқёс ул-Нил” сув ўлчлагичи яратилди. Ер айланаси,

диаметри, радиусини, Ер билан само жисмлари орасидаги масофани ўлчаш, заминнинг бир даража узунлигини белгилаш, юлдузлар жадвалларини, дунё халқлари яшайдиган жойларнинг харитасини яратиш бўйича амалий ишлар қилинди. Буларнинг ҳаммаси Мухаммад Мусо ал-Хоразмийнинг Бағдод Маъмун академиясидаги илмий раҳбарлигида бажарилди.

Мухаммад ал-Хоразмийнинг дунё илм-фанига қўшган ҳиссасини чуқур ўрганган италиялик олим Наллино “Илмий ижодиёт ва амалий фаолият жиҳатидан дунёдаги ҳеч бир халқ вакили Хоразмий эришган ютуқни кўлга киритишга қодир эмас”, деб хукм чиқаради. Алломанинг илмий мероси жаҳон миқёсида қадрланмоқда. Асарлари кўп тилларга таржима қилинмоқда. Унинг илмий мероси дунёнинг илм-фан тараққий этган барча мамлакатларида эъзозланмоқда. Халқимизнинг улуғ фарзанди, қомусий олимнинг 1200 йиллик таваллуд санаси (ҳижрий тақвим бўйича) 1983 йилда ЮНЕСКО қарори билан халқаро миқёсда нишонланди. Унинг ҳаёти ва илмий фаолиятига бағишланган Хоразм, Тошкент, Москва ва Парижда халқаро анжуманлар ўтказилди.

Бутун илмий ҳаётини Мухаммад Мусо ал-Хоразмий меросини ўрганишга бағишлаган, улуғ алломанинг 1200 йиллик тўйини ЮНЕСКО томонидан ўтказилишида ташаббускор бўлган америкалик олим Уильям Доннер халқаро анжуман муносабати билан Хоразмга таширф буюрганида “Умрининг бир ҳафтаси дунёга машҳур аллома Мухаммад Мусо ал-Хоразмий туғилиб-ўсган юрда, унинг Ватанида ўтганидан беҳад хурсандман. Аслида улуғ аллома юртида бир ҳафта эмас, бир соат бўлмоқнинг ўзи ҳам катта бахт. Бу юртга, улуғ алломага таъзим қиламан. Аслида унга бутун дунё олимлари, илм аҳли таъзим қилиши арзийди”, дея эътироф этиб, эҳтиром кўрсатган эди.

Камол МАТЁҚУБОВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист

Хотира

Шундай фидойи инсонлар борки, улар бутун ҳаётини илм-фанни ривожлантириш билан бирга ўз фаолиятини ёш авлодни мустақиллик ғоялари асосида тарбиялашга бахшида этиб, мамлакатимизни янада обод қилишга муносиб ҳисса қўшиб яшайдилар. Шундай инсонлардан бири тарих фанлари доктори, Самарқанд давлат университети профессори, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси Мавлон Жўрақуловдир.

ТАРИХНИ ТИРИЛТИРГАН ОЛИМ

Археология соҳаси фанларининг етакчи вакиллари билан бирга бўлган олим 55 йиллик илмий фаолияти давомида кўпгина қизиқма ишларга таянган ҳолда Марказий Осиё халқлари тарихига оид қимматли хулосалар яратди, жаҳон жамоатчилигига маданий меросимизнинг оламшумул аҳамиятини исботлаб берди. Шу боис домланинг Ўзбекистоннинг дунё маданияти тамаддунидаги ўрни мавзуга оид мақолалари, монографик тадқиқотларидан ҳозирги кунда кўплаб хорижий илмий марказларда, олийгоҳларда ишончли манба сифатида фойдаланилади.

Зарафшон воҳаси туманларида археологик изланишлар олиб борган олим, айниқса, ибтидоий давр маданият тарихимизга доир қатор илмий кашфиётлар соҳибидир. Жумладан, Қоратепа тоғи шимол-шарқий қияликлари билан боғлиқ дара, сой ёқалари ва адирлардан 30 дан зиёд мезолит, неолит (мил.авв. XII-IV минг йилликлар) даврларига оид уруғ-жамоаларнинг макону манзилгоҳларини ўрганиб, Зарафшон воҳасида ўша даврларда яшаган ибтидоий жамоаларнинг турмуш тарзи, маданияти, ҳўжалиги, маънавий дунёси тарихини фойдалаб берувчи бой манбаларни қўлга киритди ва уларни тадқиқ қилиш натижасида, аввалги тасаввурлардан фарқли ўлароқ, Зарафшон водийсида ибтидоий даврда яшаган одамзод жамоалари ўзлаштирувчи ҳўжалиқдан ишлаб чиқариш иқтисодидаги ўтиш жараёни неолит (мил.авв. VI-IV минг йиллик) даврининг охирида вужудга келганлигини исботлади. Бу жамоалар водийда сўнгги полеолит (бундан 80-40 минг йиллар аввал) даврида яшаган жамоаларнинг меросхўрлари эканлигини асослаб берди. Шунинг эслатиш лозимки, Зарафшон водийсида одамзод ўрта полеолит (бундан 150-80 минг йиллар аввал) давридан бошлаб ўз-ўзидан яшаб, ўз даврига ҳос маданият яратиб келганлиги ҳақидаги илмий хулосалар ҳам Самарқанд давлат университети археологиясига таллуқлидир. Бу тадқиқотларнинг умумий қўламини шундан иборатки, Зарафшон ҳавзасида яратилган ва бизгача моддий мерос сифатида этиб келган маданият ўзга юртлардан кириб келган эмас, балки цивилизация сари интилиб яшаган қадимги ўтмишдошларимизнинг ақл-заковати билан туб, маҳаллий асосда яратилган тарихий меросдан иборатдир, деган муҳим тарихий хулосалар олинди. Бундай илмий натижаларга эришишда домланинг хизматлари катта.

Домланинг илмий тадқиқотларидан ҳисоя қилувчи 600 дан зиёд илмий ишлар, жумладан, ўндан ортиқ монографик китоблар, дарсликлар, 20 дан зиёд ўқув қўлланмалари кенг жамоатчиликка маълум. Шунингдек, устознинг илмий асарлари хорижий мамлакатларда ҳам тан олинган. Устоз аспирантура, докторантура ва магистратура орқали ёш археолог мутахассислар тайёрлаб етиштиришда ҳам муносиб ҳисса қўшган. Домла нафақат халқаро, республика илмий анжуманларининг фаол иштирокчиси, балки кўпгина илмий форумларнинг бетакрор ташкилотчиси ҳам эди.

Кўп йиллик илмий тадқиқот туфайли тўпланган бебаҳо бой моддий маданият манбаларини пешма-пеш ўрганиш, илмий маърифий ишларда кенг фойдаланиш мақсадида университет тузурида ташкил қилинган археология музейида 40 минг нусхадан иборат ноёб топилмалар сақланади. Бу музей-лаборатория бугун маданият тарихимизга қизиқувчилар муттасил келиб турадиган қадимжого айланган.

Домла жамоат арбоби сифатида шаҳар, вилоят, республика, олий ўқув юртли миқёсида кенг қўламини маърифий-тарбиявий ишлар олиб боришнинг сардори, зукко ташкилотчиси эди. У киши бир неча йиллар СамДУда декан, кафедра мудири, проректор, ректор вазифаларида фаолият кўрсатиб, университет тараққиётига катта ҳисса қўшган шашлардан бири бўлган.

Университетга домла раҳбарлик қилган йилларида катта бунёдкорлик ишлари бажарилди, янги ўқув корпуслари, боғу роғлар ташкил қилиниб, обод таълим марказига айланди, университетимизнинг шухрати янада ошди. Ўқув-тарбиявий жараёнга янги замоний технологиялар кириб келди. Янги илмий лабораториялар, ноёб йўналишлар бўйича кафедра раҳбарлар ташкил қилиниб, кадрлар тайёрлашда қатор йўналишлар бўйича янги мутахассисликлар очилди, аспирантура, докторантура орқали кадрлар тайёрлашнинг қўламини ва салмоғи ошди, талабаларнинг ва ўқитувчи ёшларнинг турмуш шароити яхшиланди, университетнинг илмий салоҳияти 45 фоиздан 60 фоизга кўтарилди, ривожланган хорижий мамлакатлар билан илмий, соҳавий ҳамкорлик алоқалари ривожланди.

Мавлон Жўрақулов жамоатчи арбоб сифатида қатор илмий нуфузли ташкилотларнинг фахрий аъзоси, ЎзФА Археология институти тузуридаги докторлик ва номзодлик диссертацияларини ҳимоя қилишга ихтисослашган илмий кенгашининг раис ўринбосари бўлиб фаолият кўрсатган, “Ватан тарихи” бўйича диссертацияларни ҳимоя қилишга ихтисослашган илмий кенгашининг икки муддат раиси бўлиб хизмат қилган эди.

Домла университет, шаҳар, вилоят, республика миқёсида ўтказиладиган фаоллар йиғинларида давлатимиз ва Президентимиз қўйган вазифаларни оғишмай амалга ошириш, тарғиби қилиш ишларида доимий равишда фаоллик кўрсатиб келди.

Агар ҳаёт бўлганларида шу йил тўқсон ёшга қирадиган профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган халқ таълими ходими, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийси, олий ва ўрта махсус таълим фидойиси, халқ таълими аълочиси, дорилфунун оқсоқоллар ва нурунийлар кенгаши раиси сифатида таълим-тарбияни янада чуқурлаштиришда фаол қатнашиб келган устоз Мавлон Жўрақуловни биз, шоғирлар ҳаммаша катта эҳтиром ва ҳурмат билан ёдга оламиз.

Шокир ҒАФФОРОВ,
тарих фанлари доктори, профессор

Ибраг
Истеъдодсизликни истеъдод ўлароқ қабул қилган адабиёт ўқувчини адабиётдан бездиради. Шунинг унутмангки, адабиётнинг қушандаси адабиётдир.

Хорхе Луис БОРХЕСЕ (1899–1986), аргентиналик адиб

**ҲАР КУНИ БАЖАРИШИМИЗ КЕРАК БЎЛГАН
МАШҒУЛОТЛАР**

- Кунига 5 000 қадам юрсангиз, касал бўлмайсиз.
- 1 дона олпа истеъмоқ қилсангиз, шифокорга ишинуиз тушмайди.
- 1 нечта райхон барглари билан есангиз, саратоннинг олдини олган бўласиз.
- 1 чойқошиқ кунжут истеъмоли орқали суякларни мустаҳкамлаш мумкин.
- 2 литр сув ичсангиз, ёшликни сақлаб қоласиз.
- 1 мартаба кулсангиз, кунингиз хайрли бўлади.

“ҲАЛОЛЛИК ВАКЦИНАСИ” БИЛАН ЭМЛАНДИНГИЗМИ?

Бугуннинг гапи

Яқинда бир гуруҳ партиядошлар билан жамиятни орта тортаётган, тараққиётга ҳа-лақит бераётган ҳолатлар ҳақида ўзаро фикрлашдик. Улар сирасига таниш-билишчилик, уруғ-аймоқчилик, маҳаллийчилик, порахўрлик каби иллатлар кириши ҳақида гаплашдик.

Шунда Президентимизнинг куйидаги сўзлари ёдимга тушди: **“Коррупцияга қарши кура-шишда аҳолининг барча қатламлари, энг яхши мутахассислар жалб қилинмас экан, жамиятимизнинг барча аъзолари, таъбир жоиз бўлса, “ҳалоллик вакцинаси” билан эмланмас экан, ўз олдимишга қўйган юксак марраларга эриша олмаймиз. Биз корруп-циянинг оқибатлари билан курашишдан унинг барвақт олдини олишга ўтишимиз керак”.**

Сеязисими, қўйилаётган масала кўлама нақа-дар кенг. Уни ҳаётнинг барча босқичларида учра-тиш мумкин. Ва токи, тўла ҳал қилинмас экан, у тараққиёт йўлига гов бўлиб тураверади. Шунинг учун ҳар биримиз ишни ўзимиздан бошлашимиз керак. Оилада, маҳаллада, жамоада адолат та-мойиллари қарор топмаса, мақсадга эришиб бўл-маслигини англаб етмоқ даркор. Ёш авлод ва-киллари ҳақида гап кетар экан, биз уларни боғча айтиданок ҳалолликка ўргатишимиз, адолат ғоя-ларининг муқаддаслигини тушунтиришимиз, эзгу-лик билан ёвузликни фарқлай олишларига кўмак-лашимиз даркор. Энг муҳими, бу хайрли ишдан ҳеч ким четда қолмаслиги зарур.

Кейинги пайтда кенг қулоч ёзаётган иллатлар-дан бири мадҳиябозлик ва лаганбардорлик экан-лиги ҳаммамизга аён. Айрим ташкилотлар ҳа-ёти билан танишсангиз, у ерда раҳбар шайнига айтилаётган кўпдан-кўп мақтовларни эшитасиз. Энг қизиғи, уларнинг аксарияти зўрма-зўраки, ҳақиқатга зид эканлиги барчага аён. Лекин ҳеч ким эътироз билдирмайди, аксинча, кимлардир бир мақтовнинг ёнига ўнтасини қўшишади. Назаримизда, ноўрин мақтов ҳам коррупциядан ўзга нарса эмас.

Ёки яна бир ҳолатни кўриб чиқайлик. Сўнги кезларда орамизда мукофотпараст деб ном-ланадиган шахслар ҳам пайдо бўлди. Улар

ўзларининг арзимас фаолиятлари учун рағ-бат олишга интиладилар. Бу йўлда ҳеч қан-дай ёлғондан, тўхматчилик ёки ифвогарлик-дан қайтмайдилар. Мукофотнинг эса, албатта, энг каттасини талаб қиладилар. Энг ачинар-лиси, оладилар ҳам уни, кейинчалик “қойил-латдимми?” дегандай, бошқаларнинг устидан кулиб, гердайиб юрадилар.

Бемаза қовуннинг уруғи кўп бўлади, дейишади. Бу гапни яна бир тоифа – “минбарга интилувчан” шахсларга бе-малол татбиқ этиш мумкин. Улар ҳам турли йўғилиш ва тадбирларда сўз олмасалар, кўнгуллари жойига туш-майди. Боз устига тинмай раҳбарларни мактайдилар, ҳамду сано ўқийдилар, орада, албатта, ўзларини ҳам унут-майдилар. Гўёки, юқоридагиларга “са-доқат”ларини намойиш этадилар.

Яқинда бир танишимиз ишлайди-ган муассасада раҳбар бошқа ишга ўтди. Унинг анчадан бери ишлаб ке-лаётган ўринбосари бор эди. Ҳамма “энди шу одам бўлса керак, етарли тажрибага эга”, деб ўйлаб турганди. Бироқ замонанинг зайлини қарангки, бўш курсига соҳага алоқаси йўқ, бошқа вазифаларда ҳам ўзини кўр-сата олмаган, яъни “урилган-су-рилган” шахсни олиб келиб қўйишди. Барча ҳайрон бўлди, қизиғи, ҳеч кимга маъқул келмаган янги раҳ-барни осмонга кўтариб мактайдиган “ҳайбаракаллачилар” дарров то-пилди. Уларнинг гаплари жамоанинг фикрини чалғитди-қўйди...

Бундай бўлишига сабаб нима? Бундай ноқо-бил ишларга кимлар қўл урадилар? Назари-мизда, ўзининг қобилиятсизлигини яққол сез-ган, бошқалар каби меҳнатда намуна кўрсата олмайдиганлар шундай йўл танлайдилар. Ял-тоқланиш, мадҳиябозлик, ноҳолислик эвазига сохта обрў орттирмакчи бўладилар. Бу билан жамиятдаги ижтимоий-маънавий муҳит бузилаётганлигига эса парво қилмайдилар. Чунки улардаги худбинлик, шахсий манфаа-тини ҳамма нарсадан устун қўйиш, ўзгаларни назар-писанд қилмаслик шунга олиб келади.

Юқоридаги каби ҳолатларнинг юзага кели-шига асосий сабаб, ҳеч шубҳасиз, Президентимиз таъбири билан айтганда, одамларнинг “ҳа-лоллик вакцинаси”дан баҳраманд бўлмаганлиги-дир. Яна бир эътиборли жиҳат – айримлар сўзда бошқача гапирдилар, амалда ўзгача йўл тутадил-лар. Яъни, риёкорликка йўл қўядилар, бу билан бутун жамият онгини захарлайдилар, ҳалоллик ва поклик инсон ҳаётида, камолотида ниҳоятда катта аҳамиятга эгалигини унутадилар. Оқибатда мўмай бойлик орттиришни мақсад қилиб, инсоф-сизлик, қаллоблик, тамағирлик йўлига қирадилар.

Ўзбек тилининг изоҳли луғатига мурожаат қи-лайлик. Унда “тама” ибораси “кучли истак”, “ҳирс”, “очкўзлик” маъноларини англатиши кўрсатилган. Тамағирлик бировдан бирон нарсани қутиш ва шунинг илнжида бўлишда ҳам кўзга ташланади. Ҳар қандай ҳолатда ҳам бу иллат таъсирига туш-ганларни оқлаб бўлмайди. Чунки улар жамият-нинг таназзулга юз тутушига олиб келади.

Халқимиз азалдан ҳалоллик ва поклик бор жойни кут-баракат тарқ этмайди, деб ҳисоблайди. Бу ҳақиқат узоқ асрлар давомидаги тарихда сон-саноксиз марта исботланган. Шундай экан, ҳар бир ватандошимиз ўз ҳаёти ва фаолиятида адолатни ҳамда ҳақиқатни шиор қилиб яшаши ва меҳнат қилиши лозим.

Нурбек АБДУЛЛАЕВ,
журналист

РАМАЗОНДА ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИНГ

Кунлик сув истеъмоли инсон учун 2 литрни таш-кил қилади. Ифторликдан саҳарликкача шу сувни ичишга интилинг. Ифторликда бир пиёла сувга асал қўшиб истеъмол қилинг.

Саҳарлик пайтда газли ичимликлар, консерва, қаттиқ қовурилган таомларни тановул қилмаслик, аччиқ ва шўр маҳсулотлар ҳамда хоним каби ха-мирли таомларни чеклашга интилангиз маъқул.

Саҳарлик дастурхони оқсил ва углеводларга бой таомлардан иборат бўлиши керак. Маълумки, гўшт маҳсулотлари 16 соат давомида ҳазм бўлади.

Қайнатилган тухум ва сут маҳсулотлари қоринни тўқ тутиш хусусиятига эга. Шунинг учун ҳам айрим инсонлар саҳарликда қаймоқ ейишни афзал били-шади.

Хурмо тановули эса организмга қувват бағиш-лайди, сабаби, бу мева таркибида углевод, клетчат-калар, калий ва магний моддалари бисёр.

Фаолият

Тилга эътибор – ЭЛГА ЭЪТИБОР

“Ўзбекистон илмий-синов ва сифат назорати” давлат муассасаси томонидан Ўзбекистон Респуб-ликаси Президентининг 2019 йил 21 октябрдаги “Ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқени тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони ҳамда Вазирлар Маҳкама-сининг 2020 йил 20 январдаги “Мамлакатда дав-лат тилида иш юритишни самарали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори талаблари ижросини таъминлаш мақсадида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Жумладан, 2020 йилнинг 1 апрелидан корхонадаги барча ҳужжатлар фақат давлат тилида юритилмоқда. Шунингдек, “UzTest” ДМнинг ва худудий филиалларининг биноси ва ҳов-лисидаги эълон ҳамда маълумотлар, синов лаборатория-лари, сертификатлаштириш органларидаги барча иш ҳуж-жатлари ва ёзувлар, лаборатория ускуналарининг техник хусусиятлари тўғрисидаги маълумотлар давлат тили мезъ-рларига мувофиқ чоп этилиб, ўрнатилди.

“UzTest” ДМ томонидан лотин алифбосига асосланган ёзувга босқичма-босқич ўтиш масалалари бўйича амалга оширилаётган ишлар ОАВ, “UzTest” ДМ веб-сайти ҳамда ижтимоий тармоқларда мунтазам ёритиб борилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 18 ноябрдаги топшириғига мувофиқ, 2021 йил давомида “UzTest” ДМнинг бир гуруҳ ходимлари давлат тилида иш юри-тиш асосларини ўқиши ва бу борада малака ошириши белги-ланди. Йил якунига қадар режага асосан 20 нафар ходим ма-лака ошириб, махсус сертификатларга эга бўлди. 2022 йил давомида эса яна ўттиздан ортиқ ходимнинг малака оши-риши режалаштирилган.

Бугунги кунда ҳам “UzTest” ДМда ва унинг худудий филиал-ларида маънавий-маърифий учрашувлар, ижодкорлар, олий таълим муассасалари билан ҳамкорлик тадбирлари ҳам мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда. Бундан ташқари, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси аъзолари билан ижодий ке-чалар ташкил этилиб, жамоада ўзбек тилига бўлган хурматни янада оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бундай фаолиятдан асосий кўзланган мақсад давлат ти-лида иш юритишни янада такомиллаштириш ҳамда амал-даги қонунчилик талабларига оғишмай риоя этишдан иборат, албатта.

Зарнигор СУЛАЙМОНОВА,
“Ўзбекистон илмий-синов ва сифат назорати”
давлат муассасаси мутахассиси

АЁЛЛАР,

бахтли яшашга муносибсиз!

Маълумотларга кўра, аёлларга нисбатан зўравонликлар асосан сифатсиз таълим, иқтисодий етишмовчилик туфайли юзага келади.

Дунёдаги давлатларнинг кам қисми аёлларни таъйиқ ва зўравонликдан ҳи-моя қилиш борасидаги қонунларни қабул қилган. Бу борада Ўзбекистон «Хотин-қизларни таъйиқ ва зўравон-ликдан ҳимоя қилиш тўғрисида»ги ва «Аёллар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ва имкониятлар кафолатлари тўғриси-да»ги каби бир қанча қонунларни қа-бул қилган илғор давлатлар қаторига кирди.

Бу қонунлар давлат ва бошқа те-гишли ташкилотларни аёлларга қара-тилган зўравонликка қарши курашиш ва уларга барҳам беришга чақиради. Уларда аёлларга нисбатан зўравонлик ва репродуктив ёшидаги аёллар ўлими ҳамда уларнинг меҳнатга лаёқатсиз бўлиб қолишининг муҳим сабаблари кўрсатиб берилган.

Зўравонликнинг ҳар қандай тури инсон ҳуқуқларига қарши жиноятдир ва бу ҳолатни ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан тақдим этил-ган статистик маълумотларга кўра, хо-тин-қизлар орасида айнан саратонга чалиниш, безгак, юрак-қон томир ка-

салликлари билан оғриш ҳолатлари кўп учрайди.

Мамлакатимизда таъйиққа учраган аёлларга ёрдам бериш, муаммоларига ечим топиш мақсадида зўрлик ишла-тишдан жабр кўрган аёллар учун ре-абилитация ва мослаштириш марказ-лари ташкил қилинган. Зўравонликка дуч келган аёллар учун 1046-рақамли ишонч телефонлари ишлаб турибди.

2019 йил 2 сентябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг зўра-вонликка учраган аёлларга ёрдам бе-риш тизimini яратиш, оилавий-маи-ший зўравонликнинг олдини олишга қаратилган «Хотин-қизларни таъйиқ ва зўравонликдан ҳимоя қилиш тўғриси-да»ги қарори қабул қилинди.

Зўравонликка учраган аёлга шоши-линч ёрдам кўрсатиш ва уни ҳимоя қи-лиш учун Реабилитация ва Мослашув марказлари очилди. Аввал ҳар вило-ятда биттадан, кейин эса сонни кўпайти-б, туманларда ҳам ташкил этилмоқда.

Аёллар “кризис” дамларида (ма-салан, эрининг уйдан чиқиб кетиб, ота уйига сиғмай қолганида) шу мар-казлардан паноҳ топишлари мум-

кин. Уларга маълум муддатга бошпана, озиқ-овқат, мутахассислар (шифокор, психолог ва ҳ.к.) ёрдами берилади, зарур бўлса, ички ишлар ходимлари чақирилади.

Ҳозирги кунда Наманган (Тўрақўрғон), Сирдарё (Янгиер), Сурхондарё, Хо-разм ва Қорақалпоғистонда намунали режимда шундай марказлар очилган. Ушбу марказлар ҳақида ўша худудлар-даги аёлларга маълум қилинган (уйма-уй юриб маълумот тарқатилган, баннерлар илинган). Аёллар мурожаат қилишпоти, бошпана топишпоти, муаммолари ҳал бўляпти.

Зўравонликка учраган аёллар му-рожаат этиши учун бутун республика бўйлаб ягона ишонч телефони ишга туширилди. Аёллар ягона, қисқа рақам орқали мурожаат қилиб, зўравонлик рўй бераётган дақиқаларда ёки чуқур руҳий тушқунликка, ўз жонига қасд қилар даражада депрессияга тушган пайтларида ҳам ташкил этилмоқда, телефонга ёпишиб, шу рақамга кўнги-роқ қилишлари мумкин.

Жамиятда оилавий-маиший тўсдаги зўрлик ишлатишнинг ҳар қандай кўри-

нишига нисбатан, биринчи навбатда, яқин қариндошлар томонидан мурос-асиз муносабат муҳитини шакллан-тиришга ҳаракат қилинмоқда. Яъни, фуқароларга атрофдаги зўравонлик-ларга бефарқ бўлмаслик, муштумзўр эр, зулмкор қайнона ёки бошқа қа-риндошларга нисбатан тоқатсиз бўлиш тарғиб қилинаёпти.

Оилавий ва шахслараро муноса-батларда қонунийликни таъминлаш учун тизимли чоралар амалга оширил-моқда.

Эр-хотин муносабатларига учинчи шахсларнинг аралашуви, жисмоний ва руҳий босим ўтказиш, кишини ўз же-нига қасд қилиш даражасига олиб ке-лиш каби барча хатти-ҳаракатлар қо-нунда қамраб олинди ва уларга бери-ладиган жазолар белгилаб қўйилди.

Оилавий-маиший зўравонликка жазо муқаррарлиги таъминланди: шу мазмунда ваколатли органларга келиб тушган ҳар бир мурожаат синчиклаб ўрганилиб, айбдорларга муқаррар жазо берилади.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги та-сарруфидаги барча муассасалар ҳар бир зўрлик ишлатилган ҳолат ҳақида ҳуқуқни муҳофаза қилиш органла-рини, Оила ва хотин-қизлар давлат қў-митасининг худудий бўлинмалари ва «Оила» марказини зудлик билан ха-бардор қилиши шарт.

Энди аёл ўзи ва болаларининг жонига қасд қилмаслиги, қийин он-ларда бошпана ва мадад топишига ишонамиз. Айбдорлар эса жазосиз қолмайди. Шу ўринда опа-сингил-ларимизга айтар бир гапимиз бор: Азиз аёллар, қочсангиз ўлим эмас, ҳаёт тонмоқ қочинг! Ҳаётда ҳар қан-дай оғир хасталикнинг давоси бўл-гани каби, ҳар қандай мушкул иш-нинг ҳам чораси бор...

Мадина ИБРОҲИМОВА,
“Адолат” СДП Тошкент шаҳар
кенгаши ижрочи котиби

Бош муҳаррир: Ислам ҲАМРОЕВ

Тахрир хайъати:
Баҳром АБДУҲАЛИМОВ
Наримон УМАРОВ
Муҳаммад АЛИ
Гавҳар АЛИМОВА
Муҳаррам ДАДАХОДЖАЕВА
Қодир ЖЎРАЕВ

Тошпўлат МАТИБАЕВ
Тальят МУРОДОВ
Абдукамол РАҲМОНОВ
Умиджон СУЛАЙМОНОВ
Собир ТУРСУНОВ
Алишер ШОДМОНОВ
Шухрат ЯКУБОВ

Бўлимлар:
Партия турмуши ва парламент фаолияти бўлими — 71 288-46-54 (149);
71 288-42-14 (144);
Котибият — 71 288-42-12 (132);
Ахборот, ҳуқуқ ва хатлар бўлими — 71 288-42-12 (141) факс;
Кабулхона — 71 288-42-14 (132); 90 900-72-15
Реклама бўлими —

1995 йил 22 февралдан
чиқа бошлаган

info@adolatgz.uz
adolatgz-95@mail.ru

ISSN 2091-5212

Масъул котиб — Абдуғани Содиков
Навбатчи муҳаррир — Камол Матёкубов

Тахрират маъноси: 100043, Тошкент шаҳри,
Чилонзор тумани «Шарк тоғи» кўчаси, 23-уй.

1 2 3 4 5 6

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан 2006 йил 6 декабрда рўйхатга олинган. Қоғоз бичими А-2. Ҳажми — 3 босма табоқ. Өфсет усулида босилган. Буюртма Г — 1400

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 100

Адади — 1462
Босинишга топширилган вақти — 21.00
Босинишга топширилди — 21.00
Баҳоси келишилган нархда

Тахриратга келган кўлемлар тақрир қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахрират жавобгар эмас. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.

«Шарк» НМАК босмахонасида чоп этилди.
Корхона мანიли: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.